

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik napokint reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Rovás.

Most már, hogy Ausztriában kitapogatták a helyzetünket és látják azt, hogy Magyarországgal azt lehet csinálni, amit csak maguk akarnak, rájöttek arra is, hogy a mi obstrukciónk addig tart, a meddig csak a jó osztrákok maguk akarják. Így jutott eszébe Pitreichnek, hogy olyat fog elszalvalni, amitől aztán meggabalyodik az egész magyar közvélemény. Hát a Pietrich kiszólásai miatt csakugyan megérdemelné, hogy eczetbe savanyítsák — de abból még nem következik, hogy a magyar a jobbik eszéhez ne fordulna és belátná, hogy ez mind csak szándékosan van így szitva. Erre tehát most nevetéssel és gúnnnyal kellene reagálni és legfőleg egyszerűen megfelelő stílusban viszonzni. De hogy ebből aztán megint az obstrukció hizzék meg és hogy újból kidagadjon a szónokok torka, erre éppen nincs szükség — különösen ha azt Ausztriában inscenálják így.

Hiszen nem a Pitreich gorboságai a lényegesek, hanem az, amit az osztrák delegáció cselekedett. Ha valaki fejbe vág, akkor ne bántson az, hogy az illető mosolygott, amikor ezt tette, hanem az, hogy fejbe vágott. Most tehát Tisza Pistán a sor újból, hogy visszaadja az osztrákoknak a febarackot. Értésükre kell adni az osztrákoknak, hogy a magyar közjog ezer év óta se változott és hogy ahhoz ők még fiatalok, hogy azon komoly réseket üssenek. A

király maga is elismeri a nemzet jogait — hogy letagadják a kamarilla intrikusai ezeket a jogokat, ez bosszantó, de nem jogfosztó erejű.

* * *

Megint egy újabb fogalom: a néphadsereg. Ez már csakugyan a legneveztetesebb dolog, a mi a világon van. Lényegében a „néphadsereg“ szó azonban igaz. Meglehetesen egy bosnyák katonára a cipője magyar bakancs, a nadrágja felül bosnyák, alul horvát, — a blúza osztrák, a fejtakarója: fezz, tehát török. Ha az ilyen baka aztán stajerosan jódlizik és olasz bortul berug — hát csakugyan akkor együtt van a „néphadsereg“; — másként mi magyarok itt ebben az országban néphadsereget elképzelni nem tudunk. Ez a néphadsereg tehát látnivaló, hogy bolond dolog!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, 1904. január 14.

Háromnegyed tizenegy óra körül nyitja meg az elnök az ülést. Ezután napirend szerint a véderőprovizóriumról szóló törvényjavaslat harmadik olvasása következik.

Szóts Pál jegyző olvassa a törvényjavaslatot.

Elnök kérdi a Házat: elfogadja-e a törvényjavaslatot harmadik olvasásban.

Lovász Márton kéri a határozatképesség konstatálását.

Elnök elrendeli a jelenlevők megolvását, majd kijelenti, hogy a Ház határozatképes. Újból fölteszi a kérdést, mire a többség az ujonczlétszám megállapításáról szóló törvényjavaslatot harmadik olvasásban is el-

fogadja. A javaslatot átküldték a főrendiháznak. Ezután elfogadták harmadszori olvasásban a tisztviselők fizetéspótlékáról szóló javaslatot.

Az ujonczmegajánlás.

München Aurél előadó: Miután az ujonczlétszámot megállapították, az ujonczmegajánlás előtt csakugyan nem lát semmiféle akadályt. Kéri, hogy fogadják el. Majd beterjeszti a honvédelmi miniszter jelentéseit az önkéntesek tisztvi vizsgájáról és a katonák öngyilkosságáról.

Tóth János: A függetlenségi párt mindig fölemelte szavát az ujonczmegajánlási törvényjavaslat ellen, amely megfosztja az országot önállóságától, megtagadja a függetlenségét. (Eljenzés a baloldalon.)

Nem akar Chlopyról szólni, nem érinti, ami azóta történt, csak figyelmeztet arra, hogy Pitreich hadügyminiszter tegnapelőtt olyan hallatlan támadást intézett ellenünk, hogy minden jó hazafi lelkét a legkeserűbb fájdalom s a legnehezebb gond lepi el.

A kormánypart magatartása.

Csodálatos a kormánypart magatartása! Az ország megmozdulására volt szükség, hogy annak a tudatára ébredjen, hogy neki katonai programja tulajdonképpen nincsen.

Behatóan bírálja ezután a kilenczes bizottság programját és kimutatja róla, hogy mennyire tarthatatlan, milyen szegényes és mennyire nem felel meg az ország óhajításainak. Végül határozati javaslatot nyújt be, melyben háromféle kimutatást kér a kormánytól. Az első tüntesse fel azt, hogy hány magyar tisztet helyeztek át osztrák ezredéből magyar ezredkehez, a másik, hogy hány magyar honost nevelnek a kadétiskolákban, a harmadik pedig, hogy a kadétiskolából ki-mustrált növendékek között hányan beszélnek magyarul.

A függetlenségi párt alelnöke szavai után az Ugron-frakció elnöke állott fel szólásra.

A kialudt tüzhányó

Szederkényi Nándor: Pitreich az öklével csapott az arcunkba s várta, hogy dühös elkeseredéssel megszerezzük magunknak az elégtételt. S mit talált a parlamentben? Az a kráter már régen kialudt! Közönyös, lelketlen, hideg társaság, amely talán azt is elfeledte, hogy magyar. Hát nincs

Van szerencsénk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy kézműárú üzletünket e hó végeig teljesen felosztatjuk és így az összes raktáron levő ezikkeket u m női és férfi szövetek, szatin, karton, batiszt, vászon, kanavász szőnyeg stb. árukat bevásárlási áron alul is eladjuk. Tisztelettel A teljes üzleti berendezés is eladó. DERNER JÓZSEFNÉ és TÁRSA.

igaza a közös hadügyminiszternek, az osztrák kamarillának, amikor mindent megenged magának a magyarság ellen?

Szederkényi Nándor: Nevetségesnek tartja azt az indokolást, amelyvel Pitreich a hadsereg egysége mellett kardoskodik.

Tisza Szederkényi beszédére válaszolva kijelenti, hogy nem engedi a helyzetet elmérgesíteni szavakkal. Nem szabad szavakba kapaszkodni. Pitreich ezt a kifejezést használja: „Nationalität.” Ez a szó a németben néptörzset és nemzetet is jelent. A magyar nyelv tanítására vonatkozólag Pitreich ugyanazt adta elő, amit ő. Általában Pitreich nem akart sérteni.

A vitát holnapra halasztják. Lovászy interpellációja holnapra marad.

Ülés vége 2 órakor.

Uj tanfelügyelő.

Tudvalevő dolog, hogy főispánunk Schmausz Endre buzgó utánjárásának sikerült kieszközölni, hogy Szabadka, Baja és Ujvidék városok kivételtek a megyei tanfelügyelőség keretéből s ezekből külön tanfelügyelői kerendeltség szerveztetett.

Nagy és fontos hivatal volna ez, de fájdalom, a gyakorlatban személyi okok miatt és az itteni rendszerek aknamunkája következtében ez a hivatal a tanügyi felsőbbség részéről beszűntetett. Így főispánunknak a város és a népoktatás javát célzó nemes fáradozásai meddőek maradtak s ezzel párhuzamban népoktatásunknak intenzív fejlesztése beláthatlan időkre félbeszakított.

Nálunk azonban a népoktatás belterjes fejlesztése mellett még a törvényes állapotok eléréséhez is még sok a tennivaló. Különösen áll ez tanyai népoktatásunkra. A mi tanyai iskoláink nagy részökben írva-olvasásra dressirozó intézetek és nem a népoktatás egységes és magasztos feladatait teljesítő iskolák.

Ezt a kedvezőtlen ítéletet azért mondhatjuk iskoláinkról, mert semmi jelét sem látjuk a vezetésben annak, hogy tudnivágyó tanyai népünk szellemi szükségleteinek kielégítése céljából bármi is történék.

Igy, nincsen ifjusági- és népkönyvtárunk, nincs ismétlő iskoláztatásunk. Igaz, hogy a közelmúltban egy-két tanyán gazdasági ismétlőiskola létesült s ez haladást jelent. Nem tudjuk azonban a gyakorlatban megkezdték-e emez iskolák működésüket. Létesült-e f. iskola s van-e kilátás, hogy idővel a kihasítandó 1 lánct területen iskolai kert és szőlő létesüljön. Mi ez irányban semmi intézkedésről sem tudunk. Az általános ismétlő és a gazdasági iskoláztatás eredményeiről még a hivatalos jelentésekben sincs említés s

igy ezek — legalább eddig — ugylátszik csak papiroson vannak meg.

Jelen szerény czikk címéhez képest áttérünk a tanfelügyelői kirendeltség kérdéséhez sabbeli reményünknek adunk kifejezést, hogy ezt a fontos hivatalt Szabadka vissza fogja kapni. Hiszen ha Kecskemétnek lehet tanfelügyelői kirendeltsége: miért nem lehetne Szabadkának. Azt a körülményt, hogy a szabadkai kirendeltség vezetésére eddig két segédtanfelügyelő nem elég alkalmas volt: nem lehet a város tartozik számlapjára írni.

Miből meritjük mi reményünket a kirendeltség visszaállítására? Azt olvassuk ugyanis, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter Dr. Radvány Ferencz kir. segédtanfelügyelőt Torontál megyéből Bács-Bodrogh megyébe helyezte át, Adamovics Pált pedig, ki nálunk volt tanfelügyelő, a fővárosi tanfelügyelőséghez osztotta be.

Mi bizton hisszük, hogy a visszaállítandó szabadkai kirendeltség vezetésével Dr. Radvány Ferencz fog megbízni. A miniszter bizonyára jól megválasztotta emberét, mert Szabadka az eddigiek után tanfelügyelői tekintetben ugynevezett „kényes pont.”

Hogy azzá ne váljék az új tanfelügyelőre nézve, csak az szükséges, hogy tudjon saját lábán járni s ne engedje magát senki által vezetetni.

Nagy és fontos feladat vár az új tanfelügyelőre.

H I R E K.

Varga István †

A szabadkai rom. kath. hitoktatói karnak gyásza van: egyik nagytehetségű, általánosan kedvelt tagját, Varga Istvánt ragadta el a halál. Gégesorvadás vitte a sirba, elég korán, 34 éves korában. Hires orvosok nem tudtak bajára gyógyulást, akkor azután hazament Temerinbe, a szülői házban . . . meghalni. 1893-ban szentelték föl pappá és 1896-ban küldte főpásztora Szabadkára hitoktatónak. Ez a nyolcz év, amit itt töltött Szabadkán, egy becsületes munkában eltöltött nemes élet volt. Hivatása a gyermek sereg közepébe állította, de senki annyi jó indulattal, annyi odaadó türelemmel nem tanította azt a puha gyermek-lelket, mint ő. S volt egy jellemző mondása, amit sokszor hangoztatott: Két eszmét kell beoltani a gyermek szívébe: a vallásosságot, meg a hazaszeretetet. mert mind a kettő az üdvözítő szent példaadásának drága gyümölcse. Szerette is ezt a magyar földet, magyar nemzetet és hazát avval a rájengő áhitattal, minőt a mélységes hit sugal. Nem szerette a zajt; csendben, zajtalanul működött, homlokán verejték csöppekkel, de lelkében égő szent lelkesedéssel, hogy minél jobban hasznára legyen egyházának, hazájának a gyer-

mek neveléssel. A magyar ker. kulturának buzgó napszámosa dőlt ki, életének még csak nem is a delén, hogy a végtelenség felé szárnyaló lélek után, barátai könybeborult szemmel keseregjenek. Egy becsületes, buzgó nevelőnek csak a teste hanyatlik a porba, de a műve, meg a szelleme, az nem hal meg, mert ott él a neveltjeinek jellemében s becsületes életében tovább. . .

Temetése szombaton délelőtt lesz Temerinben. Áldás poraira!

Amicus.

A szabadkai hitoktatói kar a következő gyászjelentést adta ki elhunyt társuk haláláról: A szabadkai hitoktatók testülete szomorodott szívvel jelenti, hogy buzgó tagja Varga István tevékeny életének 34-ik évében Temerinben folyó hó 14-én hosszas szenvedés után, a betegek szentségeivel megerősítve, az Urban elhunyt. Szabadka, 1904. január 14. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Gör. kel. ujév.** Ma volt a szerbek ujéve. Ők ugyanis ünnepeikkel és dátumaikkal mindig hátra vannak a világ forgása mögött, bár egyébként annyira modernek, hogy már a királyságot is lejáratták. No, de ne zavarjuk a gör. kel. ünnepi hangulatát szemrehányásokkal. Ma a kölesönös üdvözlés napja volt. A főispán és a polgármester is meglátogatták a szerbség vezető férfait és boldog ujesztendőt kívántak. A gör. kel. templom megtelt ájtatos hivekkel. Boldog ujévet a szerbeknek.

— **Áthelyezés.** Kovács István zombori kir. törvényszéki segédtelekkönyvvezetőt az igazságügyminiszter a szegedi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Házasság.** Dr. Hajnal József kir. törvényszékünk albirája, ma tartotta esküvőjét Budapesten Bergel Neszti kisasszonnyal.

— **Építő munkások tömörülése.** A szabadkai építő ipar munkásai, akiknek szak-képzettsége az egész országban ismeretes, eddig nem tudták egyesületüket eléggé életképesé fokozni a pártolás és összetartás hiánya folytán. Most újra tömörülni szándékoznak és evégből január 17-ére vasárnap délután 2 órakor a Csokonay-utcai Ivics féle vendéglőbe szaktársaikat gyűlésre hívták össze, a melyen a szervezkedés módzatait fogják megbeszélni.

— **Postás-bál.** A szabadkai 1. és 2. sz. m. kir. posta- és távirada-hivatal altiszti és szolgaszemélyzete 1904. évi február hó 7-én a «Pest» szálloda összes termeiben részükre alapítandó betegsegélyző-egyesület javára zártkörű tánczvigalmat rendez.

— **Zombor közgyűlése.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1904. évi január hó 16-án (szombaton) délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

— **Névmagyarosítás.** Nagel Ferencz joggyakornok és Nagel Sándor bajai illetőségű ugyanottani lakosok vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel „Náda s“-ra változtatták.

— **Eremits Pál gyilkosai.** Nagyikindáról írják, hogy egyre több gyanuok merül föl arra nézve, hogy a Sibul testvérek Eremits Pált nem bosszúból, hanem mások biztatására ölték meg. Erre vall az a körülmény is, hogy két héttel a gyilkosság előtt Nagyikindán a szerbek közt szájról szájra járt a

hir, hogy karácsonyra nagy dolog készül s hogy ugyanabban az időben a képviselők közt egy brosúrát terjesztettek, a melynek éle Eremits ellen irányult. A szerbségnek ez az ellenséges hangulata arra indította Eremits családját, hogy a budapesti esküdtbiróság delegálását kérje, mivel félt, hogy ez a hangulat a nagykikindai esküdteket befolyásolni fogja. A hagyaték leltározásánál kiderült, hogy tulzottak azok a hírek, a melyeket Eremits vagyoni viszonyairól terjesztettek. Eremitsnek mindössze egy bérháza volt Budapesten, Nagyikindán pedig egy uriháza s tizennégy parasztháza. Kiderült az is, hogy Sibulék birtokát a takarékpénztár vette meg s hogy a kincstár a régi telepes birtok után még most is kilenczezer koronát követel. Eremits mindezeknél fogva kénytelen volt a birtokot magához váltani, hogy a takarékpénztárt veszteség ne érje. A hagyatékból származó ügyek, nemcsak a hatóságot, hanem a közvéleményt is élénken fogják foglalkoztatni.

— **Gyanus haláleset.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy Ó-Moroviczán gyanus körülmények között meghalt Harci Éva és hogy ennek exhumálása végett a rokonság följelentése folytán ma Salánky vizsgálóbíró odautazik. Salánky dr. Bartha Antal törvényszéki orvossal és a jegyzővel kinyártak, a hullát exhumálták és annak egyes részeit vegyelemezés végett az országos vegyelemző hivatalhoz Budapestre küldték.

— **Halálozás.** Molnár Mihályné szül. Farkas Jolán hosszas szenvedés után életének 26-ik évében ma elhunyt. Temetése holnapután délután 3 órakor lesz.

— **Uj ügyvéd Zomborban.** Dr. Póór Béla ügyvéd Zomborban Fő-utca Koszanic féle házban ügyvédi irodáját megnyitotta.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak. Grác Vincze 4 napos, Özv. Vojnics Kortnus Antalné született Csovic Márta 60 év, Peller Ferencz 22 hó, Merkovic Gergelyné született Tuczity Borbála 56 év, Dulics Gergely 4 év, Horváth István 13 hó, Moróti Kálmánné Balázs Piri Teréz 23 év, Braun Ibolyka 2 év, Szelletics Erzsébet 2 év. — **Eljegyzés.** Sárcevits Albert Jurkovic Annát, Báics P. Bodog Oker Ágnest, Kirmics István Verner Erzsébetet Kunbajáról, Vörös Károly Fehér Erzsébetet Ó-Kanizsáról, Rai György Müller Teréziát Garáról, Kollár Miklós Bende Katalint, Oláh György Fábrián Klárát, Kovács János Fogas Marczelt, Szebenyi János Nagy B. Rozát. — **Házasság.** Csovic István Bózsa Juliával, Polyakovics Gyénó Polyakovics Czeczillel.

Szerző a darabjáról.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Nagyrabecsült fölkérése folytán bátor vagyok önnek a saját „Udvariatlan Bognár“ című operámról nyilatkozni.

Én soha életemben nem írtam volna meg ezt az operát, ha nekem tyukszemem nem lett volna. Tudniillik egyszer, mikor vágtam ezt a tyukszemet, odajön a borbélyom azt mondva: Hallja uram, maga nagyszerűen operál. Az „operál“ szóról jutott eszembe az „opera“ és rögtön hozzáfogtam és írtam egy operát. Föltettem magamban, hogy csinállok ehhez olyan zenét, hogy senki sem hiszi majd el először azt hogy ez a zene zene, hogy ez a zene a saját zeném és végre hogy ezt én szereztem. Pedig aki szerez, mindig az a szerző. Ugy is volt. Mikor a főelőadás után a kibocsátott meghívók

folytán megtelt a szoaréhelyiség Nagydorogon vendégekkel, a vendégek olyan kiabálást vittek végbe, hogy föltettem magamban, hogy sohase írok több operát. A kritika majdnem olyan komisz volt mint a szivarok amit ezen a szoarén kapott a t. vendégkoszoru. Pedig hát nagyon téved aki azt hiszi, hogy ezt a zenét én nem magam csináltam volna. Aki ezzel gyanusit, az legfőlebb egy a szent egyelet által fölbérelt pária, akiben nincsen ária.

És most áttérek az „Udvariatlan Bognár“ szellemi részére.

Operám zenéje és stilusa hasonlít nagyon Barna Izsó irányához. Először a színe barna, másodsor a hangvegyüléke is teljesen kénbarna. Mozarthoz hasonlítottam volna a zenei zamatját de Mozartnak nem volt soha szentegyleti „állása“ amiért is nem méltó arra a kitüntetésre. De trágárság nincs benne, csak egy helyen viczczelem ki a szabadkai semesmeréne egyeletet. Mikor Nagydorogon adták a darabot, akkor előadás előtt összevesztem a direktorral, mire a kutyám is ugatni kezdett és ebből rögtönöztem egy terzettet, amely most is darabom fénypontja. Ekkor a primadonna, Csutka Helén megjósolta hogy „Barai úr“ maga még sok táncmestert visz majd a bolondok házába és sok vajgyarat fog tönkretenni, mert ahol ez a zene szól, ott minden elolvad. Annak a bizonyítására, hogy a darabot én írtam, hivatkozom a kutyámra és a Muzsámra, mert más nem volt jelen az írásánál.

Kész hive:

Barai zeneszerző

az „Udvariatlan Bognár“ zenésítője.

SZINÉSZET.

Heti műsor.

Pénteken: Egy szegény ifju története. (Mihályfy Károly felléptével.)

Szombaton: Udvari kaland. (Ujdonság.)

Vasárnap: d. u. V. László; este: Udvari kaland.

Hétfő: Udvari kaland.

Szini kritika.

Nézetem szerint a kritika igazi hivatása az, hogy a dicséret a színésznek meg ne ártson a szidás pedig használjon neki. A legtöbbször pedig erősen vétének a kritikusok a nemzet napszamosai ellen, mert rendszerint elvetik a súlykot és úgy dicsérnek, hogy az csak ártalmassá lesz és úgy szidnak, hogy az az olvasónak fáj. Pedig e téren igazságtalannak lenni, ahhoz nagyfoku lelkiismeretlenség kell. Ezek voltak az axiomáim, amikor még kritikát írtam és ezek jutnak eszembe, amikor a szini referensem átadta a kritikai tollat, hogy „A bányamester“ előadásáról a szini referátát megírom.

Nem hiszem, hogy valahoi is jobb, szebb operetteloadás járná az országban, mint nálunk, a sokat (és méltán) szidott színházban. Pesti lhász, mintha csak megesküdött volna arra, hogy ebbe szoritja bele az egész tehetségét, no meg a kis aprópénzének a részét. Akár az angolnál a reggeli, meg a löncs semmi és csak az estebéd számít étkezésnek, úgy van Pesti a drámával és színművel. Az ő ebédje az operett. Itt aztán van nyolcz fogás étel is. Jobbnál jobb. Antrénak kapja az embert Gerlaki Herminát, akivel nem szabad egészen jóllakni, mert helyet kell

hagyni a többinek is. Én erősen hiszem, hogy nemcsak Szegednek, hanem Pestnek is fölfedezik majd és ekkor nem egy könnyen jutunk hozzá ahhoz a sok bűbajos mozdu-lathoz és egy-egy aranyat érő mosolyhoz, amelyeket csak egy estén is ránk pazarol. Igazi párisi distingvált finomság és az előmozdulatok mintapéldánya ez a lány. Nekem legalább ezekben a szerepekben még Bobjánál is többet ér, pedig ott elég nagy. Olyan bűbájossága van a színpadon, hogy a végrehajtó se tudná tőle elliczítani és úgy tudja a szerepét, hogy hamarabb megakad a kilőtt puskagolyóbis a levegőben, mint ő. A hétköznapias kritika azt veti a szemére, hogy a hangja kicsi. Hát a Venus lába is kicsiny, de aranyos. A hang hiányát pótolja nála az összhang, úgy hogy akinek ez se elég, az legjobb ha Eldorádóba megy, ahol a tökéletesség világa van.

Férfi partnerjei közt a mi jól ismert Falussynek remekel a dalolgtásával ebben a darabban és nem kevésbé készitette tapsra a közönséget Boda Ferencz. Németh János olyan rutinizott színész, aki nem is lehet rossz, hacsak nem az a szándéka. Némethné pedig kellemesen trillázott bele a dalokba és ugyancsak szépen énekelt. Hogy a toalettjeiben a „saját szabályait“ követi az az ő szeszélye, a közönség szeszélye pedig az, hogy az ilyet erősen észreveszi és a háta mögött aztán sokféleképen megszapulja ezért. Becsületes dolog tehát ezt itt nyiltan a szemébe mondani. Hegyessy Gyulának kis szerepe volt, de abban is kiválik a tuczat színészek közül. Ujváry Miklósnak pedig nem a játéka, hanem olykor a darab nem sikerül. Hiába, ő fölulmulhatatlan, amikor a saját szerepkörében van. Minél vadabb, exczentrikusabb szerepben, annál jobb. Ha pedig a darab megengedi, hogy bukfcnczet is hányhat, akkor aztán a Vigszinház hozzá képest kismiska. Lomnicziné (akit én más néven megszokni nem tudok) művészi-sen kezeli a legvastagabb szerepet is. Olykor egy kissé tulságosan belehevül a szerepébe, de hát ezért nem haragszunk rája. Akkor is czéltudatos dolgot végez, mert nevetet. Nem őt, hanem neki nevetünk.

— **Elmaradt premier.** Garai Mór az Udvari Kaland című operettjének bemutatása jövő szerdára maradt, mivel a diszletek még nincsenek megfestve és a ruhák sem készültek el teljesen. E helyett szombaton a Czigánybárány megy.

Közönség köréből.

A következő nyilatkozat közlésére kéretünk fel:

Nyilatkozat.

A „Bácskai Hirlap“ folyó hó 12-iki számában „Kettős mérték“ cím alatt jónak látja az én hirlapírói működésemet akként aposztrofálni, mintha én, mint a „Bajai Hirlap“ felelős szerkesztője másként és mint a „Magyar Távirati Iroda“ bajai levelezője is másként tájékoztatnám az olvasóközönséget.

Mint idősebb kolléga, elvártam volna a „Bácskai Hirlap“ szerkesztőjétől, hogy ha van valami észrevétele az én riporteri tevékenységemre vonatkozólag, úgy közvetlenül

hozzám fordul fölvilágosításért és nem ül föl egyoldalú információknak.

Amit én sürgönyöztem a bajai katonai zavargásokról a „Magyar Távirati Irodának“, az ugyanaz, mint amit lapomban a „Bajai Hírlap“-ban irtam és szóról-szóra így hangzik:

„Táviróda Budapest. Tegnapelőtt (f. hó 6-án) éjjeltől helybeli honvédszázados 8 közlegénye két altiszttel fegyveresen, nagy zajongással végigvonultak a város több utcáin, száznál több ablakot beverve, ablaktáblákat kitorva; állítólag részegek voltak. Katonai vizsgálat folyamatban, tettesek elfogva.“

Tudtommal így közölte ezt a hírt egyik másik fővárosi lap.

A fentebbiekből tehát megítélheti mindenki, mily a l a p o s s á g g a l (?) dolgoznak a „Bácskai Hírlap“-nál még akkor is, ha hírlapíró kollégákról van szó.

Baján, 1904. január 13.

Dr. Lemberger Ármin.

SPORT.

Felhívás. A „Szabadkai Sport Egylet“ hátralékos tagdíj követeléseinek folyamatban levő rendezése folytán felhivatnak az egylet tagjai, hogy hátralékaik kiegyenlítése körül esetlegesen támasztott igényeiket és felmerült észrevételeiket az egylet helyiségében minden esütörtökön d. u. 4—5 óráig jelentsék be, a mely időben az egylet pénztárosa készséggel szolgál felvilágosítással mindenkinek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A megbántott rendőr.

Jakovcsevics Antal napszámos, aki mellesleg disznó kupecz is, mult évi szeptember havában tiltott sertéseladást eszközölt néhány társával, a miről a rendőrség tudomást vevén néhány rendőr a helyszínére ment és a sertéseket be ekarták terelni. Utközben Jakovcsevics botot emelt Szabó István rendőrré, aki a támadás ellen védekezve, kardot rántott és támadóját könnyebben meg is sebesítette.

Jakovcsevics ellen hatóság elleni erőszak vétsége miatt vád emeltetvén, a kir. törvényszék ma ítélkezett fölötte Marián Miklós elnöklete alatt. A vádbeli bűncselekmény beigazolást nyervén, vádlott 3 napi fogház büntetésre ítéltetett. Az ítélet jogerős.

Javithatatlan tolvaj.

Berger Aladár ismert nevű rovott multu egyén állott ma a kir. törvényszék előtt, kétrendbeli bűncselekménnyel vádolva, A mult év május havában Brenner József drnak biciklijéről lelopott egyes gépalkatrészeket és a nyeret is magával vitte és azokat 24 koronáért eladta Deutsch Izidor kerékpárkereskedőnek. Ezenkívül dr. Váli Dezső kárára elkövetett betöréses lopásért volt vádolva, hogy nevezett éléskamrájába az ajtó felfeszítése után behatolt és onnan élelmiszereket és kerékpár alkatrészeket lopott el.

A bizonyító eljárás alapján, csupán az első bűncselekmény elkövetése nyervén beigazolást, a kir. törvényszék vádlottat, aki jelenleg Boszniában a 86. gyalogezrednél katonai szolgálatot teljesít, 14 napi fogházbüntetésre ítélte.

Esküdtek kisorsolása.

Az 1904. év esküdszéki ciklus első ülészakára kisorsolt rendes és helyettes esküdtek névsora a következő:

Rendes esküdtek: Bibó Bige György, Ifj. Frankl István, Körtvélyes Béla, Bénéis Mihály, Dr. Lipozencsics Lázár, Tipka Antal, Dr. Taussig Izsó, Rádics János, Dr. Weisz Jenő. Piller György, Illés Antal, Lyubibrátics Kelemen, Gyelmis Gerő, Dr. Purghly Sándor, Révfi Zoltán, Kunetz Mór, Varga Károly, Krauser Károly, Rómics József, Dr. Vécsei Samu, Rukavina Ernő, Pausits János, Pirnitzer Vilmos, Dr. Vojnits Dezső, Matkovits Károly, Bogesits Antal, Sztojkovics Dusán, Bittermann József, Bartek Károly, Sinkovits János.

Helyettes esküdtek: Gabrits Mihály, Mánits Vincze, Hoffmann József, Birkás Dániel, Manojlovics Szánkó, Racsmány Béla, Bernstein Emil, Jurits István, Kolonits Károly, Nagy Péter.

LEGUJABB.

Differenzia a miniszterek között.

Politikai körökben tartja magát a hír, hogy gróf Tisza István miniszterelnök, és Plósz és Lukács között nézeteltérés merült föl, minek okául egyrészt Tisza tárgyalási módját, másrészt egyes kinevezéseket emlegetnek. Tisza állítólag már fel is kérte pénzügyminiszternek Wekerlét, aki azonban nem hajlandó tárczát vállalni.

A rimaszécsi választás.

Ma volt Rimaszécsen a képviselőválasztás, a melynek számarányai d. u. 1/25 órákor a következők voltak:

Draskóczy László (Kossuthpárti) 951; Balajthy Sándor (Szederkényi-párti) 96.

Molnár apát sajtópöre.

A „Népszava“ ezelőtt két évvel azt irta Molnár Jánosról, hogy gyáva dorbéző pap, hogy az ő lakásán piszok, erkölcsi mételey van összehalmozva, melynek büzeit a munkások megérik és elkerülik.

A „Népszava“ akkori szerkesztője Kovács Géza és egyik munkatársa Saly Endre kerültek a vádlottak padjára rágalmasz miatt.

Az esküdttörvényszék Kovács Gézát 8 napi államfogházra és 100 korona pénzbüntetésre, Saly Endrét 200 kor. fő- és 100 kor. mellékbüntetésre ítélte.

A dédesdi peticzió.

A dédesdi mandátumot peticzióval támadták meg. A Curia első tanácsa ma foglalkozott ezzel a peticzióval és alaki hibák miatt visszautasította. Kijavítás után újra tárgyalják.

Gondnokság megszüntetés.

Gróf Károlyi Antal gondnokságát, akit önkéntes korában pazar költségei miatt gondnokság alá helyeztek, ma a tábla megszüntette.

Az ülések meghosszabbítása.

Tisza István indítványt fog beadni, mely szerint az ülések egy órával hosszabbítassanak meg, az ujonczmegajánlás tartamára. Az első meghosszabbított ülés szombaton volna.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatőzsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Január 14. —

Ma jobb kínálat és gyengébb vételkedv mellett elkel 15000 mm. buza 2 és fél fillérrel olcsóbb áron.

Rozs, tengeri, zab, árpa nyugodt változatlan.

A határidő-üzlet.

Enyhe időre és gyengébb készáruüzlet folytán a határidős üzlet lanyha volt és az árak lemorzsolódtak néhány fillérrel.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	787—786	784—85
Buza okt.	668—667	765—66
Buza ápr. 1904	—	—
Rozs ápr.-re	663—662	660—61
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	—	—
Zab ápr.-re	550—549	549—50
Zab	—	—
Zab áprilisra	—	—
Tengeri máj.	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	526—525	524—25
Repcse	—	—
repcse aug.	11.70—11.80	1180—90

21460/1903 tan. sz.

Pályázati hirdetés.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezenel pályázatot hirdet a Bogdánovits István féle hat iparos ösztöndijra:

Az évi 200 koronát kitevő ösztöndijra azon, lehetőleg Szabadkai illetőségű iparos tanoncokból lett keresztény segédek pályázhatnak akik magyarul irni és oivasni azonkívül a magyar nyelvet beszélni is tudják, és a Szabadkai ipartestület által szorgalmuk, ügyességük és jó magaviseletük tekintetében a legkiválóbbaknak vannak elismerve. Az ösztöndij élvezete hat egymásutáni évre szól olyképen, hogy az ezen ösztöndijban részesülő iparos segéd 2 évet belföldön, 3 évet pedig a külföldön tartozik eltölteni, és ha hazájába visszatérve mesterré lesz, az az ösztöndiját mint ilyen is egy évig élvezeti. A mennyiben a későbbi években az alapítvány kamatjövödelme a kamatláb leszállításával csökkenne, az ösztöndijak is megfelelő arányban leszállítatnak.

A pályázni kívánók tartoznak pályázati kérvényeiket 1904 évi febr. hó 15-ig Szabadka sz. kir. város tanácsához a következő okmányokkal felszerelve benyújtani.

- Születési anyakönyvi kivonat;
- illetőségét és erkölcsi magaviseletet, a szülők állását és vagyoni állapotát igazoló helyhatósági bizonyítv.
- iparos segéddé történt felavatást igazoló bizonylat;
- a szorgalmat és ügyességet a Szabadkai ipartest. által igazoló bizonylat.

Az ösztöndijas köteles a mindenkori munkaadónak az ösztöndijas szorgalmát, előmenetelét és magaviseletét igazoló bizonyítványát, avagy ha valamely ipariskolát látogat, ezen iskolának bizonyítványát félevenként a városi tanácsnak bemutatni.

A fönt jelzett határidő után beérkező pályázatok figyelembe nem vétetnek. Szabadkán 1904 Január hó 7.

A városi tanács.